

Horváthová, Kinga – Szököl, István: *Kontrola a hodnotenie žiackych výkonov v národnostných školách na Slovensku*. Komárno: Univerzita J. Selyeho – Selye János Egyetem, 2013. 119 s. ISBN 978-80-8122-083-8)

Szabóová, Edita

Každá oblasť v živote človeka vyžaduje premyslené plánovanie, dôkladnú prípravu na realizáciu naplánovanej činnosti, efektívnu realizáciu, ale i cieľavedomú kontrolu a objektívne, spoľahlivé hodnotenie. Nie je výnimkou ani rezort školstva a to na všetkých úrovniach. Reformy v školstve v 21. storočí majú vplyv na pedagogické myslenie učiteľov na všetkých stupňoch škôl. Pedagóg, ktorému záleží na efektivite svojej práce javí záujem o rozvíjanie svojej odbornosti, o rozvíjanie svojich profesijných kompetencií permanentným vzdelávaním sa, ako aj následným prehodnotením vlastného pedagogického konania. Recenzovaná monografia môže byť výborným východiskom pre každého pedagóga, ktorý má záujem o objasnenie niektorých pojmov súvisiacich s riešenou problematikou, ako aj o identifikovanie vlastného pedagogického konania v rámci jednotlivých konceptov výchovno-vzdelávacieho procesu.

Obsah monografie je rozčlenený do piatich hlavných kapitol. Každá kapitola je uzavretá zhrnutím, kde autori podávajú stručnú informáciu o obsahu pojednávanej kapitoly. Prvé štyri kapitoly sa venujú mikroúrovni hodnotenia. Piata kapitola sa zaoberá mezoúrovňou a makroúrovňou hodnotenia.

Prvá kapitola pod názvom *Kontrola a hodnotenie vo vyučovaní – vymedzenie základných pojmov* definuje proces kontroly najmä z hľadiska školsko-manžerského. Kontrola v tomto poňatí je definovaná ako činiteľ rovnováhy medzi žiaducim a skutočným stavom. Orientačne sú uvedené definície niektorých autorov. V tejto kapitole je uvedená diferenciácia predmetu hodnotenia na jednotlivých úrovniach. V podkapitole tejto hlavnej kapitoly sa vymedzujú špecifiká pedagogického hodnotenia (prostredie, osobnosť učiteľa, funkcie, metódy a formy, kritériá hodnotenia vzdelávacích štandardov).

Druhá kapitola pod názvom *Kvalitatívne premeny chápania podstaty vyučovacieho procesu a učenia sa* obsahuje dve podkapitoly. Prvá podkapitola sa venuje koncepciám vzdelávania a vyučovacieho procesu. Vymedzuje tri základné koncepcie a to: transmisívnu, interpretatívnu a autonómnu. Druhá podkapitola analyzuje osobnosť učiteľa vo vzťahu k behaviorálne orientovanej, humanisticke orientovanej a socio-kognitívne orientovanej koncepcii vyučovania.

Tretia kapitola pod názvom *Koncepcie, funkcie a dimenzie pedagogického hodnotenia* pojednáva o nazeraní na hodnotenie vo vyučovacom procese v závislosti od koncepcií vyučovania. Táto kapitola obsahuje tri podkapitoly. V prvej

MONOGRAPHIAE COMAROMIENSES 9.

Kinga Horváthová – István Szókök
**Kontrola a hodnotenie
žiackych výkonov**
v národnostných školách na Slovensku

UNIVERZITA J. SELYEHO – SELYE JÁNOS EGYETEM

podkapitole sú uvedené koncepcie pedagogického hodnotenia a to: koncepcie kompetície, nesúťaživé koncepcie, kooperatívne koncepcie, humanisticky orientované koncepcie a rozvíjajúce koncepcie. Druhá podkapitola uvádza funkcie pedagogického hodnotenia a to: rozvíjajúco-formatívnu funkciu (bodovanie, motivácia, vzor), pedagogické hodnotenie vo funkcii spätnej väzby, informačnú funkciu pedagogického hodnotenia, funkciu zabezpečujúcu zvyšovanie efektívnosti vyučovania a taktiež diferenciatívnu a selektívnu funkciu. Tretia podkapitola predstavuje dimenzie pedagogického hodnotenia, a to: osobnostnú a sociálnu dimenziu, didaktickú dimenziu a spoločenskú dimenziu.

Štvrtá kapitola pod názvom *Druhy (typy) pedagogického hodnotenia* opisuje pozitíva a negatíva jednotlivých typov pedagogického hodnotenia a ich vplyv na rozvíjanie kompetencií žiakov. Člení sa na tri podkapitoly. Prvá z nich sa zaoberá procesom, metódami a formami pedagogického hodnotenia. Druhá podkapitola je venovaná pravidlám a kritériám pedagogického hodnotenia. Tretia podkapitola opisuje mikroúroveň pedagogického hodnotenia – stav skúmanej problematiky.

Piata kapitola pod názvom *Mezouroveň a makrouroveň hodnotenia* sa orientuje na výkon kontrolnej a hodnotiacej činnosti v školstve z pohľadu nadriadených orgánov a partnerov škôl. Pozostáva zo štyroch podkapitol. Prvá podkapitola je orientovaná na vonkajšiu kontrolu a hodnotenie škôl a to opisom kontrolnej činnosti školskej inšpekcie, zriaďovateľa a tiež verejnej a občianskej komunity. Druhá podkapitola sa venuje vnútroškolskej kontrole (riaditeľ, učiteľ). Neabsentuje ani vzťah vonkajšej a vnútornej kontroly a hodnotenia, ktorá je analyzovaná v tretej podkapitole. Štvrtá podkapitola sa venuje makrourovni hodnotenia (napr. Národný ústav certifikovaných meraní a vzdelávania (NÚCEM)).

Hlavný text dopĺňa na začiatku obsah, úvod, na konci záver a zoznam použitej literatúry, ktorý obsahuje 73 položiek.

Text monografie je dobre členený a dopĺňa ho niekoľko praktických príkladov. Jazyk diela je zrozumiteľný.

Publikáciu možno odporúčať všetkým pedagogickým i odborným zamestnancom, a aj iným záujemcom, ktorí chcú získať základné informácie o kontrole a hodnotení žiackych výkonov. Orientácia a úroveň spracovania vytvára predpoklad aktívne ju využívať učiteľmi i študentmi učiteľstva pri ich príprave i samotnej realizácii kontroly a hodnotenia žiakov.